

**SOLUCIONS DELS MODELS
D'EXAMENS PER A CADA UNITAT**

**VALENCIÀ: LENGUA
I LITERATURA**

1r curs d'ESO

- 1.** Activitat de resposta oberta. Hem de procurar transmetre a l'alumnat els avantatges de tenir amics ben respectuosos i enriquidors.
- 2.** Activitat de comprensió lectora basada en l'argument de la seqüència narrativa treballada en lectura de la pàg. 15 d'aquesta unitat.
- 3.** El 23 d'abril. Cf. la informació debatuda en l'activitat 1 de l'apartat de LITERATURA (pàg.17).
- 4.** Activitat de resposta basada en la informació extreta de l'apartat de LITERATURA. Cf. la informació pàg. 19 de la unitat.
- 5.** Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS.
- 6.** a) la cara: expressiva i redona.
b) els ulls: alegres i vius.
c) el nas: llarg i bufó.
d) el cabell: castany i curt.
- 7.** Diem que una paraula és polisèmica quan té més d'un significat.
a) 'part superior del cos' (Em fa mal el cap)
b) 'negació d'una quantitat' (D'acudits, no se'n sap cap)
c) 'persona que ocupa un lloc de responsabilitat' (La cap d'estudis vol que vages al seu despatx)
d) 'en direcció a' (Vine cap ací)
e) 'punta de terra que entra dins la mar' (Viu prop del cap de l'Horta).
- 8.** Els valencians commemorem la batalla d'Almansa el vint-i-cinc d'abril.
Els: article determinat masculí, plural.
valencians: nom comú i gentilici masculí, plural.
commemorem: 1a persona del plural del Present d'Indicatiu del verb commemorar.
la: article determinat femení, singular.
batalla: nom comú femení, singular.
d': preposició apostrofada.

Almansa: nom propi i topònim.

el: article determinat masculí, singular.

vint-i-cinc: determinant numeral.

d': preposició apostrofada.

abril: nom comú masculí, singular.

9.

- corretja, fetge, genoll, platges, pluja.
- blanc, blau, groc, roig, taronja, verd.
- gust, oïda, olfacte, tacte, vista.
- ajupir-se, córrer, pentinar-se, semblar, tallar.

10.

- a) viatge, viatjar, viatgem.
- b) lleig, lletja, lletjos, lletges.
- c) guanyar, fetge, clòtxina.
- d) pinyol, tretze, passió.

- 1.** Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'entrevista de l'apartat COMUNICACIÓ.
- 2.** Activitat de comprensió lectora basada en l'argument de la seqüència narrativa treballada en lectura de la pàg. 15 d'aquesta unitat.
- 3.** Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'entrevista de l'apartat COMUNICACIÓ.
- 4.** Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat de LITERATURA.
- 5.** Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS.
- 6.** Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS.
- 7.** Resposta oberta. Possibles respostes.
 - Amb aquesta clau no hem pogut obrir la porta.
 - Per a poder jugar havies de conèixer la clau secreta.
 - El caragol passeja lentament per les fulles de lletuga de l'hort.
 - Ha caigut el caragol d'aquesta cadira i no ens podem asseure bé.
 - T'has connectat a la xarxa aquest cap de setmana?
 - Els vaixells arriben a port amb les xarxes carregades de peix.
- 8.**
 - a) llançar: llançar: verb (infinitiu).
 - b) àrbitre: nom comú masculí, singular.
 - c) pilota: nom comú femení, plural.
 - d) groga: adjectiu qualificatiu femení, singular.
 - e) perquè: conjunció.
 - f) nosaltres: pronom personal de la 1a persona del plural.
- 9.** Resposta oberta. Possibles respostes.
 - a) gu: guatla, guaitar, guardià.
 - b) qu: quatre, quinze, quadre.

- c) ll: lluna, lli, llaüt.
- d) ny: any, pany, bony.
- e) l·l: mil·lenari, col·legi, al·lèrgia.

10. Resposta oberta. Possibles respostes

- a) Entre dues vocals: abraçar, plaça.
- b) Després de consonant: convençut, força.
- c) Al final de paraula: braç, feliç.

1. a) La Quinacanya; b) el Setciències.

2. Activitat de comprensió lectora basada en l'argument de la seqüència narrativa treballada en lectura de la pàg. 15 d'aquesta unitat.

3. Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'entrevista de l'apartat COMUNICACIÓ.

4. Resposta oberta. Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat de LITERATURA.

5. Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS.

6.

- L'elefant té una trompa molt característica.
- Carme estudia trompa al conservatori.
- Quina trompa que ha agafat aquell país aquest cap de setmana!
- Em fa mal el coll.
- La cursa de cotxes passarà pel coll de Rates a migdia.
- Ompli aquest got de llet.
- Els romans van ser envaïts pels gots germànics.

7. a) la roba: neta, ampla, antiquada, elegant, esportiva. b) el caràcter: rialler, seriós, discret, alegre i espavilat.

8.

- b) Corre veloçment.
- d) Acosta't ací!
- f) Vine prompte!

9.

- a) De dalt a baix
- b) de nord a sud
- c) de llevant a ponent

d) paraules al vent

10.

- a) amerar, ametler, aplanar, aprimar.
- b) cau, caure, clau, coure.
- c) planxar, plaure, ploure, punxar.
- d) banderola, bonegar, bonic, bonítol.

UNITAT 1

Solucions PROVA D

- 1.** Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'entrevista de l'apartat COMUNICACIÓ.
- 2.** Activitat de comprensió lectora basada en l'argument de la seqüència narrativa treballada en lectura de la pàg. 15 d'aquesta unitat.
- 3.** Resposta oberta. Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat de LITERATURA.
- 4.** Resposta oberta. Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat de LITERATURA.
- 5.** Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS.
- 6.** Activitat de resposta oberta. Possibles respostes.
coll, caragol, xarxa, trompa, clau.
- 7.** Activitat de resposta oberta. Possibles respostes: rialler, divertit, intel·ligent, esportiu, discret, elegant, refinat, feliç, bufó, espavilat.
- 8.** Activitat de resposta oberta. Possibles respostes.
 - a) Lluïsa ha comprat un bitllet d'avió.
 - b) Les espardenyas esportives tenen cordons.
- 9.** Activitat de resposta oberta. Possibles respostes.
 - a) -tl-: ametla, guatla, revetla.
 - b) -tx-: empatx, clòtxina, petxina.
 - c) -tj-: platja, lletja, corretja.
 - d) -ig: roig, puig, lleig.
- 10.**
 - a) estrany, senyal, penyora.
 - b) llavi, pollastre, penjar (o pensar).
 - c) col·legi, col·laboració, elaborar.

UNITAT 2

Solucions PROVA A

1. Resposta basada en la informació que apareix a la pàg. 34 d'aquesta unitat.

2. Certamen, gimcana, competició, prova, oposició

3.

- a) metàfora, hipèrbaton, sinestèsia, hipèrbole, prosa
- b) poesia, narrativa, crònica, assaig, teatre
- c) conte, faula, rondalla, novel·la, assaig

4. Cf. la informació del llibre de l'aprenent en l'apartat LITERATURA.

5.

- països americans: dacsa o panís (o blat de moro)
- països asiàtics: l'arròs, la iuca, les crisàlides de cuc i la soia o soja
- països mediterranis: oli d'oliva, el vi, el blat
- països del centre d'Europa: la mantega, la cervesa.

6. Possibles respostes.

- a) prim: flac.
- b) endevinar: encertar.
- c) camp: horta.

7. Els sinònims geogràfics són paraules que tenen un significat similar, però que s'utilitzen de manera preferent en territoris diferents on es parla una mateixa llengua. Ex.: arena, mirall; escombra i ocell.

8. És una frase prou significativa que subratlla els aspectes positius que té l'esport i contempla la manera de viure la vida amb optimisme i amb alegria. Fuig de la part més fosca i trista. com la guerra. Defensa els valors ètics de la responsabilitat, la companyonia, el respecte...

9.

- a) actor: actriu
- b) emperador: emperadriu

c) príncep: princesa

d) marquès: marquesa

10. humit, humida; pobre, pobra; trist, trista; menut, menuda; llarg, llarga; gros, grossa.

- 1.** Observar, classificar, relacionar, dibuixar, memoritzar...
- 2.** Resposta basada en la informació que apareix en l'activitat 4 de l'apartat COMUNICACIÓ: (pàg. 35) la preparació de les proves d'un concurs.
- 3.** L'assaig és un text argumentatiu i la novel·la narratiu. A més a més, la novel·la situa els fets que ocorren en un temps i en un espai, mentre que l'assaig reflexiona sobre problemes relacionats amb la condició humana.
- 4.** Embellir l'escriptura i emocionar els lectors.
- 5.** Resposta oberta. Possibles respostes.
 - a) països asiàtics: l'arròs, la soia, les crisàlides de cuc
 - b) països mediterranis: l'oli, el blat, el vi.
- 6.** Possibles respostes.
 - a) prim: flac.
 - b) endevinar: encertar.
 - c) camp: horta.
- 7.** Els sinònims geogràfics són paraules que tenen un significat similar, però que s'utilitzen de manera preferent en territoris diferents on es parla una mateixa llengua. Ex.: espill i mirall; gos i ca.
- 8.** Resposta oberta. Possibles respostes.
 - a) natació: banyador, gorra de bany...
 - b) esgrima: espasa.
 - c) atletisme: perxa, sabatilles...
 - d) piragüisme: piragua, pala
 - e) judo: cinturó, tatami...
 - f) escalada: corda, peus de gat, mosquetons...

9.

- a) estisores: femení plural.
- b) nas: masculí singular.
- c) front: masculí singular.
- d) tristor: femení singular.

10. Per exemple: projecte, injecció, Jerusalem.

1. Escoltar activament, formular preguntes precises, observar els gestos del concursant, tenir bona companyonia amb els membres de l'equip.

2. Qui...?; Què...?; Quan...?; Quants...?; Quin...?; On...?; Com...?; Per què...?

3.

- a) unes memòries: narrativa
- b) un conte: narrativa
- c) una rondalla: narrativa
- d) un sonet: poesia
- e) un aforisme: assaig
- f) una faula: narrativa
- g) una comèdia: teatre

4.

- a) comparació: la neu és blanca com el cotó-en-pèl.
- b) metàfora: les cireres de la seua boca s'obrien a poc a poc amb una veu tremolosa.
- c) personificació: el vidres de les finestres tremolen com febreros.

5. Per exemple.

- a) Itàlia: la pizza i els macarrons.
- b) Portugal: el bacallà i el vi de Porto.
- c) Anglaterra: el te i el roast-beef.

6. Per exemple.

- a) ensumar: olorar.
- b) terreny: parcel·la.
- c) prim: esprimatxat.

7.

- a) arena: sorra.
- b) escombra: granera.

- c) mirall: espill.
- d) ocell: pardal.

8. Resposta oberta que ha de contemplar el lèxic i les estructures treballades en l'apartat CONEGUEM LA LLENGUA.

9.

- a) esclau: masculí singular (l'esclau - l'esclava).
- b) llapis: masculí singular i plural (el llapis, els llapis).
- c) solfeig: masculí singular (el solfeig).
- d) senyal: masculí singular (el senyal).

10. Per exemple.

- a) TJ: pitjor, lletja, platja.
- b) TG: viatge, fetge, massatgista.

1. Crear la bona sort és preparar les circumstàncies a l'oportunitat.

Resposta basada en les consideracions fetes a la classe entorn de les activitats de l'apartat de COMUNICACIÓ sobre els concursos.

2. Resposta basada en les activitats 3 i 4 de l'apartat de COMUNICACIÓ (pàg. 35) relacionades amb el disseny d'un concurs.

3. És un gènere literari escrit en vers i on l'autor transmet els seus sentiments i sensacions. El llenguatge poètic és molt elaborat. Fa servir molts recursos formals, com ara la rima, el ritme i el llenguatge figurat. Els subgèneres més importants són la lírica i l'èpica.

4.

- a) comparació
- b) metàfora.
- c) personificació.

5. Cf. la informació de l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS del llibre de l'aprenent.

6. Per exemple.

- a) distingit: elegant.
- b) sec: prim.
- c) horta: camp.

7.

- a) eixir: sortir.
- b) pagès: camperol, llaurador.
- c) gos: ca.
- d) roig: vermell.

8. Resposta oberta. Possibles respostes.

- a) natació: banyador, gorra de bany...
- b) esgrima: espasa.

- c) atletisme: perxa, sabatilles...
- d) piragüisme: piragua, pala
- e) judo: cinturó, tatami...
- f) escalada: corda, peus de gat, mosquetons...

9.

- a) esclau: esclava.
- b) comte: comtessa.
- c) bou: vaca.
- d) arqueòleg: arqueòloga.

10.

- a) passejar: jo passege (o passeio), nosaltres passegem
- b) desitjar: jo desitge (o desitjo), nosaltres desitgem
- c) solfejar: jo solfege (o solfejo), nosaltres solfegem
- d) netejar: jo netege (o netejo), nosaltres netegem
- e) colpejar: jo colpege (o colpejo), nosaltres colpegem

UNITAT 3

Solucions PROVA A

1. Activitat de resposta oberta. Vegeu el model del llibre de l'aprenent (pàgs. 58-59).
2. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en la informació de la pàg. 60
3. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en la informació de l'apartat de LITERATURA. Cf. la informació de la pàg. 62.
4. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en la informació de l'apartat de SOM IGUALS: SOM DIFERENTS. Cf. informació de les pàgs. 64 i 65.
5. Resposta oberta.
6. Ja feia ben bé dues setmanes que havíem *deixat enrere* la primavera. Quina basca! Un assumpte de falces m'havia portat a Barcelona. El preu del vol des d'Alacant m'havia *deixat sense diners*. Vaig aprofitar que *la xica rossa i atractiva* que investigava havia entrat a la perruqueria, per a traure *diners* del caixer automàtic i, així, poder *menjar un poc*. Només entrar al recinte bancari vaig notar el canó d'una pistola a les temples. Una veu rogallosa, em convidava a *donar-li els diners*. Li vaig *seguir el corrent* ja que des del primer moment m'havia *adonant* que la pistola que m'havia situat ara, a un pam de nas era de xocolate. Així que... li vaig amollar un *bitllet* de cent. Tot a canvi d'aquella meravella de pistolot fet a la Vila Joiosa. Què hi farem! No tinc remei: sóc un *detectiu* molt llépol.

7. Un sol posseïdor	SINGULAR	PLURAL
	masculí/ femení	masculí/ femení
1a persona	mon / ma	mos / mes
2a persona	ton / ta	tos / tes
3a persona	son / sa	sos / ses
Diversos posseïdors	SINGULAR	PLURAL
	masculí/ femení	masculí/ femení
1a persona	nostre / nostra	nostres / nostres
2a persona	vostre / vostra	vostres / vostres
3a persona	son / sa	sos / ses

8.

- a) C/ Joan Fuster, trenta-dos, sisé dreta, porta huit (o vuit), Burjassot, codi postal trenta-quatre, setanta-huit (o setanta-vuit).

9.

- a) $\frac{3}{6}$ parts: tres sisenes parts.
- b) $\frac{1}{4}$ de corder: un quart de corder.
- c) $\frac{2}{3}$ de l'alumnat: dos terços de l'alumnat.
- d) Si multipliques per cinc t'eixirà el quintuple de la quantitat.

10. Ma mare em va reprotxar que em comprara unes sabates de xarol. Deia que pareixia una bruixa. Però és que a Xàbia, els dijous, fan una fireta de roba de segona mà que és un mareig. Amb una bona butxaca de diners, t'ho compraries tot. Els divendres fan mercat i ma mare sempre compra de tot: carxofes, xirivies, xarop, xufles, pistatxos, xocolata... Quin empatx si t'ho hagueres de menjar tot!

- 1.** Activitat de resposta oberta. Vegeu el model del llibre de l'aprenent (pàgs. 58-59).
- 2.** Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en la informació de la pàg.60
- 3.** Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en la informació de la pàg. 62.
- 4.** Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en la informació de l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS de les pàgs. 64 i 65.
- 5.** Resposta oberta basada en el vocabulari de la pàg. 66 ACTIVITAT 1.
- 6.** Cf. informació de les pàgs. 66 i 67.
- 7.**
 - a) He de posar el meu nom a tots els llibres i a totes les meues llibretes.
 - b) Quan em presentaràs el teu amic?
 - c) Encara no sé si m'agrada més l'arròs de mon (o del meu) pare o el del meu (o de mon) oncle.
 - d) La teua veïna de l'apartament s'ha presentat d'alcaldeessa del seu poble.
- 8.**
 - a) 18: divuit o diuit.
 - b) 78: setanta-vuit o setanta-huit.
 - c) 347 bicicletes: tres-centes quaranta-set bicicletes.
 - d) 1.662 boletes: mil sis-centes seixanta-dues boletes.
- 9.**
 - a) En la cursa va acabar en el lloc 24é: vint-i-quatrè.
 - b) Va aprovar 5é sense patir: cinqué.
 - c) Sóc el 14é de la llista: catorzé.
 - d) Acabar la maratón la 82a és un gran resultat: vuitanta-dosena o huitanta-dosena.

10.

- a) El xiquet va coix des que el va atropellar un cotxe roig.
- b) Va eixir del despatx de la Caixa on treballa amb un fort pantaix a causa d'una discussió amb el cap de secció.
- c) Al mercat de Xàtiva sempre duen xirivies xineses.
- d) Demà faran una xarrada a l'arxiu municipal sobre la vila de Xixona.

- 1.** La resposta ha d'incloure l'estructura i les característiques lingüístiques de l'informe. Vegeu pàg. 59 del llibre de l'aprenent.
- 2.** Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en la informació de la pàg. 60
- 3.** Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en la informació de la pàg. 62.
- 4.** Cf. informació de les pàgs. 64 i 55. Per exemple: França, Espanya i Bèlgica.
- 5.** Resposta oberta. Cf. informació de l'activitat 2, pàg. 66.
- 6.** a) matar, assassinar b) el cotxe c) fugir, escapar d) una casa, un refugi
- 7.**
 - a) M'estime més les teues idees que les seues.
 - b) Deixeu les vostres pilotes al costat de la meua porteria.
 - c) Si vull anar al seu aniversari, he de portar un regal a sa mare.
 - d) Ses Majestats els Reis Mags aniran a ma (o la meua) casa.
- 8.**
 - a) 5.555: cinc mil cinc-cents cinquanta-cinc.
 - b) 16: setze.
 - c) 1.326.568: un milió tres-cents vint-i-sis mil cinc-cents seixanta-huit (o seixanta-vuit).
 - d) 2.222 persones: dues mil dues-centes vint-i-dues persones.
 - e) 546: cinc-cents quaranta-sis.
- 9.**
 - a) 18: divuité o dihuité (18é), divuitena o dihuitena (18a).
 - b) 27: vint-i-seté (27é), vint-i-setena (27a).
 - c) 69: seixanta-nové (69é), seixanta-novena (69a).

d) 334: tres-cents trenta-quatre (334é), tres-centes trenta-quatrena (334a).

10. eixir, eixut, punxar, marxar, pitxer, xoc, coix, trinxera, maig, greix, baixar, brotxa, Xile, bateig, xampany, xulla, enmig, escabetx, caputxa, dibuix, reprotxar, xuplar,

UNITAT 3

Solucions PROVA D

1. Activitat de resposta oberta. Vegeu el model del llibre de l'aprenent (pàgs. 58-59).
2. Activitat de resposta oberta. Cf. informació de la pàg. 60.
3. Activitat de resposta oberta. Cf. la informació de la pàg. 62. Per exemple: Ferran Torrent i Jaume Fuster o Pep Castellano.
4. Cf. informació de les pàgs. 64 i 65.
5. Resposta oberta. Cf. vocabulari relacionat amb l'activitat 2, pàg. 66.
6.
 - a) amollar la pasta - 4) donar els diners
 - b) un perdiguer - 2) un detectiu
 - c) la bòfia - 9) la policia
 - d) pipa - 3) pistola
 - e) pinxo - 8) un home
 - f) pegar un colp - 6) fer un robatori
 - g) afluir el bec - 7) delatar
 - h) pispà - 1) lladre
 - i) escampar el poll - 5) fugir

7.

PERSONA SINGULAR PLURAL

Un sol posseïdor	MASC/ FEM	MASC/FEM
1a persona	meu /meua o meva	meus /meues o meves
2a persona	teu / teua o teva	teus / teues o teves
3a persona	seu / seua o seva	seus / seues o seves
Diversos posseïdors	MASC/ FEM	MASC/ FEM
1a persona	nostre/ nostra	nostres /nostres
2a persona	vostre/ vostra	vostres/vostres
3a persona	seu / seues o seves	seus / seues o seves

8.

- a) Mòbil lliure Nokia E noranta-sis W tres-cents. Grandària vuitanta-nou o huitanta-nou x trenta-sis x vint-idos mm. Noranta-dos gr. Memòria trenta Mb.
- b) GPS. Processador a cinc-cents Mhz. Pantalla de dos punt vuit o huit polzades. Cent vint-i-vuit (o vint-i-huit) Mb de memòria.

9.

- a) 3/3 parts: tres terceres parts.
- b) 1/2de pollastre: mig pollastre.
- c) En salt de longitud, jo salte el triple (tres vegades) més que tu.
- d) Ja hem acabat 2/3 del llibre de text: dos terços del llibre de text.

10.

- a) despatx – despatxar
- b) roig – rojos
- c) desig – desitjos
- d) empatx – empatxar
- e) mig – mitja
- f) passeig – passejar
- g) escabetx – escabetxar

1. Resposta oberta que permetrà desenvolupar la competència lingüística de l'alumnat fent servir el vocabulari i les estructures relacionades amb aquest centre d'interés: la por, els monstres, el misteri...

2. a) diàleg directe b) diàleg indirecte c) diàleg directe d) diàleg indirecte

3. Cf. la informació de la pàg. 86.

4. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en l'apartat de lèxic d'aquesta unitat (pàg. 90).

5. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en l'apartat COMUNICACIÓ i LITERATURA corresponents a aquesta unitat.

6.

a) aquella, aquesta, (o esta) vosaltres.

b) Tothom, aqueixa (o eixa).

c) cadascuna, qualsevol.

d) res, qualsevol.

7.

a) tothom.

b) qualsevol.

c) cert/-a.

d) mateix/-a.

8.

enganxar anxova eixugar engabiar

embafar ensopegar engolir enviar

eriçó escórrer aniversari aixeta

9. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS (pàgs. 88-89).

10. Dictat segons criteris de correcció.

Sempre que Pau i Glòria anaven al poble, la seua àvia els contava la història de la bruixa del pou. Segons el succeït, dins el pou del Tossal dorm una bruixa. Si li dónes a menjar, l'endemà de matí et regala peces d'or. Al Pau i a la Glòria, els al·lucinava la història i aquell estiu decidiren provar si era certa. Una vesprada, van pujar el turó amb menjar i el llançaren al fons del pou. De bon matí, trobaren unes monedes d'or! "No pot ser, Pau, anem-nos-en d'ací", deia esglaiada Glòria. "Sí que pot ser, Glòria, li'n durem més." I així ho feren cada dia...

UNITAT 4

Solucions PROVA B

1. Activitat de resposta oberta. Cf. informació i activitats dels apartats de CONTACTE i COMUNICACIÓ del llibre de l'aprenent.

2. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en l'apartat de COMUNICACIÓ (pàg. 83) d'aquesta unitat.

3. Cf. informació de la pàg. 86 i 90.

4. Activitat de resposta oberta. Cf. informació de la pàg. 90 del llibre de l'aprenent.

5. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en l'apartat de COMUNICACIÓ i LITERATURA d'aquesta unitat.

6. Respostes recomanades.

- a) nosaltres, aquesta o esta.
- b) Aquests o estos, aquella.
- c) Jo, aquells.
- e) Aqueixes o eixes, aquella.

7.

- a) cap, alguna.
- b) ningú, algú.
- c) Cadascú, altres.
- d) qualsevol.

8. Tenen la e oberta de tela: quadern, ferro, preu, verda, caramel, directe.

9.

- a) Ausiàs March: *Poesies*.
- b) Mercè Rodoreda: *La Plaça del diamant*.
- c) Joan Fuster: *Nosaltres els valencians*.

d) Jaume Roig: *Espill*.

e) Joanot Martorell: *Tirant lo Blanch*.

10. Dictat segons criteris de correcció.

Tenia els cabells llargs i negres i duia un vestit blanc, amb les vores de randa. –Bàrbara! –exclamà la dona. I el seu to de veu expressà un dolor tan intens que vaig notar com se m'arrupia el cor. De sobte, els dos van eixir precipitadament de la cuina i vaig sentir com corrien pel passadís, cridant el nom de Bàrbara. Em trobava incòmoda. No comprenia la seua excitació, però havia comprés que el meu encontre amb Bàrbara els havia pertorbat moltíssim. A poc a poc, vaig eixir de la cuina i els vaig buscar. S'havien parat a la porta de l'habitació de la xiqueta.

1. Activitat de resposta oberta. Cf. informació de la pàg. 83 del llibre de l'aprenent.
2. Activitat de resposta oberta. Cf. informació de la pàg. 83 del llibre de l'aprenent.
3. Activitat de resposta oberta. Cf. informació de de les activitats treballades en els apartats de CONTACTE i COMUNICACIÓ del llibre de l'aprenent.
4. Per exemple.
 - a) espaordir: espantar.
 - b) mossegar: queixalar.
 - c) encantar: embruixar.
 - d) raptar: robar una persona.
5. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en l'apartat de LITERATURA (pàgs. 85-87).
6.
 - a) vosaltres.
 - b) nosaltres.
 - c) ells.
 - d) ella.
7.

cadascun, cadascuna, cadascuns, cadascunes

cert, certa, certs, certes

mateix, mateixa, mateixos, mateixes

ni un, ni una, ni uns, ni unes

tot, tota, tots, totes
8. Tenen la o oberta de porta: ploure, forta, corda, caragol, abellot, rossinyol, dona, mos, acord.

9. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS (pàgs. 88-89).

10. Dictat segons criteris de correcció.

Mon pare va morir en un accident de trànsit i, poc després de la tragèdia, ma mare decidí visitar una vident per contactar amb l'esperit del pare. Ell va dir a ma mare que no es preocupara, que es trobava bé, i que mai no estaria sola, perquè estava embarassada d'una xiqueta. Ma mare no es va creure res, però durant dies, remugava una de les frases que havia dit l'"esperit" i que no arribava a comprendre: "Tinc el peu gelat". Dies més tard, quan la policia li va donar detalls de l'accident, ma mare s'assabentà que en l'impacte, mon pare havia perdut una sabata...

1. Activitat de resposta oberta. Cf. informació de l'apartat de COMUNICACIÓ del llibre de l'aprenent. Les paraules que expressen l'espai narratiu són: vila de Penàguila, gros i esgarriador, racó de món, intricades, ombrienques, encinglerades, gegantins i frondosos, trona, nit, tardor, soledat i misteri, udolar.

2. Activitat de resposta oberta. Cf. informació de la pàg. 83 del llibre de l'aprenent.

3. Cf. informació de la pàg. 85 del llibre de l'aprenent.

4. a) – 4; b) – 3; c) – 6; d) – 5, f) – 2; g) – 1

5. Activitat de resposta oberta basada en els coneixements que l'alumnat ha assolit en l'apartat COMUNICACIÓ i LITERATURA corresponents d'aquesta unitat.

6.

Persona adjectius i pronoms demostratius

1a persona: aquest, aquesta, aquests, aquestes o

(prop de l'emissor) este , esta , estos , estes

2a persona: aqueix, aqueixa, aqueixos, aqueixes o

(prop del receptor) eixe , eixa , eixos , eixes

3a persona: aquell, aquella , aquells, aquelles

(lluny dels interlocutors)

7.

a) Jo, ningú, aquesta o esta.

b) Tothom, alguna cosa.

c) Vosaltres, aquesta (o esta), aquella, altres, res.

d) Vosaltres, aquestes (o estes), nosaltres.

8.

a) Tenen o oberta: colla, força, tros, negoci, repertori, taronja, dona, espanyol.

b) Tenen e oberta: cel, nervi, guerra, col·legi, tennis, silenci, misteri.

9.

- a) Tirant lo Blanch: Joanot Martorell.
- b) Espill: Jaume Roig.
- c) Nosaltres els valencians: Joan Fuster.
- d) La plaça del Diamant: Mercè Rodoreda.

10. Dictat segons criteris de correcció.

Un home i una dona s'hi acostaven pel passadís. En veure'ls vestits de negre, em vaig alarmar una miqueta. L'home tenia els cabells tan foscos com la xiqueta i la dona els mateixos ulls grans. Jo estava a punt de dir-los que la seua filla m'havia obert la porta però, abans que els poguera dir res, ells ja havien entrat en una de les habitacions pròximes a l'entrada. Aleshores començaren a mostra-m'ho tot. Em van ensenyar les dues sales d'estar, el dormitori i, finalment el bany. Ens vam detenir a la cuina, enrajolada amb unes manises antigues precioses.

1. Els textos descriptius són els que expliquen els atributs de / d'una persona, un objecte, un lloc, etc. Els atributs són les qualitats que es consideren pròpies d'algú o d'alguna cosa.

2. Cf. informació de la pàgina 104 del llibre de l'aprenent.

3. Resposta oberta. Cf. informació de l'activitat 1, pàg. 112 del llibre de l'aprenent. S'ha de vigilar la utilització correcta del vocabulari.

4. Resposta oberta. Cf. informació de l'activitat 6 i 7, pàg. 114 del llibre de l'aprenent.

5. El recurs és l'enumeració o successió de paraules que tenen la mateixa funció gramatical.

6. La història col·lectiva d'una societat és el record del viatge que han fet al llarg del temps els nostres avantpassats. Cf. llibre de l'alumne, pàg. 110-111.

7. Els topònims són una classe de noms propis que designen un lloc (un país, un poble, una comarca, una regió, una comunitat autònoma, una muntanya, un riu, un paratge natural, etc). Com a exemples, valen els que hi ha al llibre de l'alumne (pàgs. 112-113) o qualsevol altres que siguin correctes.

8.

- a) Subjecte = jo (elidit); Predicat = Per les nits sempre me'n vaig a dormir molt tard. Nucli del subjecte= jo; nucli del predicat= vaig.
- b) Predicat = Mai s'està quiet; Subjecte = el Pere. Nucli del subjecte= Pere; nucli del predicat= està.
- c) Subjecte = L'ull; Predicat = em fa molt de mal. Nucli del subjecte= ull; nucli del predicat= fa.
- d) Subjecte = La cadira; Predicat = es va trencar per la pota de darrere. Nucli del subjecte= cadira; nucli del predicat= va trencar.

9.

- a) Maria sempre va amb el Joan: són molt amics.
- b) T'espere fins demà. No em falles!
- c) Pel que sembla encara ho podem solucionar. Hem tingut molta sort.
- d) La carrera de bicicletes va des de València fins a Castelló de la Plana.

10.

- a) Diftong: aire, cuina, quatre, pingüí, neu;
- b) Hiat: raïm, Maria, Lluís, poesia;
- c) Ni diftong ni hiat: aquell.

1. Una descripció pot ser objectiva o subjectiva. Una descripció objectiva es basa en l'observació i l'explicació de l'estat d'algú o d'alguna cosa sense fer-ne cap valoració personal. Pel contrari, en una descripció subjectiva sempre hi ha valoració personal.

2. Resposta oberta. Cf. informació de la pàgina 104 del llibre de l'aprenent.

3. Resposta oberta. Per exemple: alegres, blaus, bonics, castanys, expressius, lletjos, menuts, negres, redons, seriosos, trists o tristos...

4. Resposta oberta. Cf. informació de la pàgina 109 del llibre de l'aprenent.

5. El recurs és la comparació, ja que relaciona les característiques del germà amb les de la persona descrita.

6. La història col·lectiva dels pobles es transmet oralment en les societats que no tenen escriptura. En aquestes societats, solen ser les persones ancianes les que s'ocupen de transmetre als més jòvens la història del seu poble a través de llegendes, rondalles o relats mítics. En les cultures que coneixen l'escriptura, els relats, a més de ser orals, també són escrits.

7. Els gentilicis són els noms que reben les persones o els objectes en relació al lloc d'on procedeixen, siga el poble, la comarca, la província, la regió, el país, etc. Com a exemples serveixen els que hi ha al llibre de l'alumne (pàg. 114-115) o qualsevol altre que siga vàlid.

8. Són impersonals l'oració b i l'oració c. En els dos casos es tracta d'un ús impersonal del verb fer i del verb ser. Les oracions a i d tenen el subjecte elidit.

9. Respostes recomanades.

- a) Jo no estava d'acord, però ho va fer contra la meua voluntat.
- b) Crec que m'he deixat les claus damunt del piano.
- c) Fill meu, vés per la vorera i fixa't per on travesses el carrer.
- d) Ho ha fet d'amagat, sense que jo ho sabés.

10.

- a) Diftong: conviure, qüestionari, conseqüent, auxiliar, respectiu, quatre.

- b) Hiat: ruïna, carrosseria, cuejar.
- c) Ni diftong ni hiat: formiguer.

1. Són preguntes com qui, quin, quina, quins, quines, com, quan, quant, quanta, quants, quantes, on, què, perquè, per a què. Podríem resumir-ho en:

- a) Preguntar pel protagonista: qui?
- b) Preguntar pel temps: quan?
- c) Preguntar per la quantitat: quant?
- d) Preguntar pel lloc: on?
- e) Preguntar pel fet: què?
- f) Preguntar per la raó: per què?
- g) Preguntar per la finalitat: per a què?

2. Resposta oberta. Es valorarà la riquesa expressiva en la descripció.

3. Resposta oberta. Es valorarà la riquesa expressiva en la descripció.

4. Cf. informació de la pàg. 104 del llibre de l'aprenent.

5. El recurs literari és la metàfora: “era una autèntica torre”.

6. La resposta més probable és el rei Jaume I, per ser el “pare” del poble valencià, ja que la nostra col·lectivitat es forma a partir de la conquesta del Regne de València per Jaume I. Altres possibles respostes podrien ser sant Vicent Ferrer, sant Jordi...

7.

- a) agoster / -a: Agost;
- b) cabanyut/ -da: el Cabanyal;
- c) nucier / -a: La Nucia;
- d) oropesí /-na: Oropesa;
- e) moixentí /-na: Moixent.

8.

- a) gens: quantitat.
- b) per descomptat: d'afirmació.

c) de cap de les maneres: de negació.

d) malament: de manera.

9. Fàbrica, escàndol, tapar, iglú, espàrrec, unitat, Ramon, espontània, liquadora, embruixar, presència, albercoc, revòlver, batxillerat, cònjuge, metge, reposar, pronuncia, urgent, urbanisme.

10.

a) Diftong creixent: freqüent, delinqüent, quotidià, equador, enquadrar.

b) Diftong decreixent: tauler, autèntic, autoservei.

c) Hiat: tapisseria, ucraïnès.

1. Podrien ser: Com és? Quant pesa? Quant de temps viu? On se'l pot trobar? Què menja? ...
2. Cf. les descripcions que hi ha a les pàgines 104-105 del llibre de l'aprenent.
3. a) Aquell porta roba que sembla del segle passat: és un antiquat. b) Aquell home porta una roba molt elegant. El seu aspecte és distingit. c) La nena porta uns llaços molt grans, que li donen un aspecte coent / cridaner. d) Núria és una persona molt dinàmica / activa: sempre està fent alguna cosa.
4. Resposta oberta. Cf. informació de la pàg. 117 del llibre de l'aprenent.
5. El recurs literari és la utilització de l'expressió amb sentit figurat "ser un pou de ciència".
6. Per exemple, podrien ser les festes de moros i cristians, que fan referència directa al nostre naixement com a poble.
7.
 - a) Catarroja: catarrogí, catarrogina.
 - b) Xixona: xiconenc, xixonenca.
 - c) La Vilavella: vilaveller, vilavellera.
 - d) Pego: pegolí, pegolina.
 - e) Gandia: gandienc, gandiensa.
8. Respostes recomanades.
 - a) Perquè no ho sentira ningú li ho vaig dir a cau d'orella.
 - b) De segur que ho faràs sense cap errada.
 - c) No tinc gens de gana d'anar a la classe de piano. Hauré de fer un esforç.
 - d) No ho podré dur ni hui ni demà. Provaré d'acabar-ho per a despús-demà.
9. Argument, aragonés, àtom, dentífric, poesia, agricultura, patètic, biblioteca, òptica, posaria, segon, ramaderia, pantalla, bolígraf, ràdio, conductor, musulmà, sol·licitud, tèrbol, tiralínies, abús.

10.

- a) Diftong creixent: aqüeducte, quocient, paraigüer;
- b) Diftong decreixent: aire, meu, reina, niu;
- c) Hiat: construir, suís, aïllat.

UNITAT 6

Solucions PROVA A

1.

- a) Comanatge: p. ex. formatge, ou de tonyina, pernil o cuixot, salsitxó, xoriço, llonganissa...
- b) Carn: p. ex. xulla o costella, pollastre, llom adobat, fetge i renyó, conill, corder o xai...
- c) Verdura i llegum: p. ex. albergínia, alficòs, all tendre, bajoqueta o mongeta tendra, bleda, carabassó, safanòria o pastanaga...

2. Les propietats del producte (substància, mida, color, pes, aroma...), la marca o el nom, l'envàs o l'embolcall, el disseny gràfic. Cf. la informació de l'apartat COMUNICACIÓ entorn els anuncis publicitaris.

3. Els versos d'art menor són els que tenen entre dues i huit síl·labes, i els versos d'art major són els que tenen més de huit síl·labes.

4.

- l- l'ho-me- que- tre-ba-lla al- camp, = 8 síl·labes
 - i- la- no-ia- que- pas-sa- pel- pont, = 9 síl·labes
 - i el -vell- que -seu -en -un -mar-ge-, fo-ra- vi-la, = 11 síl·labes
 - i - fins - a-quells- que en- l'es-tre-tor- de- les- fà-bri-ques = 11 síl·labes
- tenen la sort de veure una mica de cel
han sabut la notícia.

5. Resposta oberta basada en la informació i en les activitats realitzades en la pàg. 135 de l'apartat SOM IGUALS: SOM DIFERENTS.

6. L'orde habitual dels components de l'oració simple és primer el sintagma nominal (SN) i a continuació el sintagma verbal (SV). El nom (nucli del SN) i el verb (nucli del SV) es relacionen entre ells per una relació de concordança, ja que el verb ha de tenir la mateixa persona i nombre que el nom.

7. Parlar: parle/parlo, parles, parla, parlem, parleu, parlen. Dormir: dorm/dormo, dorms, dorm, dormim, dormiu, dormen.

8.

- a) Jaume i jo veiem que has millorat molt en el teu aspecte físic.
- b) Jo vinc a treballar cada matí en el tramvia.
- c) Pere, encara segueixes / segueixes jugant al futbol en l'equip del barri?

d) Joana practica karate, i combat en la lliga regional.

9.

a) M'ha caigut l'entrepà al sòl de terra.

b) Mon pare no em deixa que vaja pel món.

c) L'avi ha comprat un regal al seu nét.

10. A l'estudi *Systema Naturae* (1735) Carl von Linné va dividir la natura en tres regnes; dos d'éssers vius, l'animal i el vegetal, i un altre per les pedres i els minerals. La seua classificació era jeràrquica i els regnes, per la seua banda es dividien successivament en fílum, classe, ordre, família, gènere i espècie.

1. Respostes orientatives:

- a) amarg: café...
- b) coent: bitxo o ditet o pebrera o coralet...
- c) salat: ou de tonyina, pernil o cuixot...
- d) dolç: mel, sucre, figa...

2. La cesura és la pausa tonal que divideix el vers d'art major en dues parts o hemistiquis.

3.

L'o-re-ne-ta ha -vo-lat, = 6 síl·labes
u-na - mi-ca in-de-ci-sa, = 6 síl·labes
ran- ma-teix -de- l'ai-gua- del- riu, = 8 síl·labes
s'ha en-fi -lat - pont- a-munt, = 6 síl·labes
ha travessat, xisclant, la plaça
i s'ha perdut pels carrers en silenci.

4. Resposta oberta. Cf. llibre de l'alumne pàgs. 135.

5. Aire de ponent, aigua fresca i vi calent.

L'arròs fa el ventre gros.

6. Les conjugacions verbals són els tres grups o classes de verbs segons la terminació de l'infinitiu. Els verbs d'una mateixa conjugació tenen les mateixes terminacions o desinències. Hi ha tres conjugacions: la primera conjugació està formada pels verbs que tenen l'infinitiu acabat en *-ar*, com parlar; la segona conjugació està formada pels verbs que tenen l'infinitiu acabat en *-er* o *-re*, com témer o batre; la tercera conjugació està formada pels verbs que tenen l'infinitiu acabat en *-ir*, com dormir o servir.

7. Batre: bat/bato, bats, bat, batem, bateu, baten. Servir: servisc/serves/serveixo, serveixes/servixes, serveix/servix, servim, serviu, serveixen/servixen.

8.

- a) Nosaltres dos creiem que és innecessari el teu esforç.

- b) Vaig a casa a buscar l'impermeable, que sembla que vol ploure.
- c) Tu dorms cada dia més de nou hores.
- d) El teu gos fuig cada vegada que vull donar-li menjar.

9.

- a) Ha caigut un bac i s'ha trencat la mà.
- b) Si jo fóra ric em compraria un Masseratti.
- c) Ramon té molta debilitat pels dolços.

10. Apol·lo és el déu del Sol, de la bellesa, de la música i de la poesia segons la mitologia grega i posteriorment la mitologia romana. És fill de Zeus i Leto, i el germà bessó d'Àrtemis (la deessa de la cacera).

1.

- a) oli: botella o ampolla.
- b) sardines: llanda o llauna.
- c) cervesa: pot, llanda o llauna, botella o ampolla.
- d) arròs: paquet.

2. La rima és la repetició de sons finals d'un vers. Hi ha rima consonant (quan a partir de l'última síl·laba accentuada coincideixen els sons vocàlics i els consonàntics) i rima assonant (quan a partir de l'última síl·laba accentuada només coincideixen els sons vocàlics).

3. Co-nill,- per - què - tems - el - temps? = 7 síl·labes

La - pi-ne-da es-tà- tran-quil·la = 7 síl·labes

i - tan-ma-teix -mous- en-sems = 7 síl·labes

mu-sell-, o-re-lla i- pu-pil·la. = 7 síl·labes

4. Les tradicions són allò que es transmet oralment de pares a fills i inclouen coses com les creences, els costums, la manera de vestir, de menjar, la literatura popular, les festes... Les tradicions fan que les persones s'identifiquen com a membres d'una societat i que s'hi senten arrelats, que senten que pertanyen a un grup humà concret.

5. Les frases fetes són expressions d'ús corrent de la llengua que sempre s'utilitzen d'una mateixa manera. El seu significat no s'explica per la simple suma dels significats dels mots que la formen, sinó que aquestes combinacions de paraules prenen una nova significació. Podem veure exemples en la pàgina 136 del llibre de l'alumne.

6. Els verbs regulars s'anomenen així perquè es conjuguen igual (tenen les mateixes desinències) que molts altres verbs, que també són regulars. Són verbs que quan es conjuguen no tenen canvis en l'arrel verbal.

7. Plorar: plore/ploro, plores, plora, plorem, ploreu, ploren. Permetre: permet/permeto, permets, permet, permetem, permeteu, permeten

8.

- a) Cada dia, quan arribe a casa faig el dinar.
- b) Vosaltres dos sou molt amables amb mi. Us ho agraesc de veritat!
- c) Els cuiners bullen les creïlles.
- d) Ell perd sempre que juga a escacs.

9.

- a) La dona del meu veí es diu Teresa.
- b) El número deu sempre m'ha portat molta sort.
- c) L'ús d'aquest aparell sembla molt complicat.

10. Els elfs són, originàriament, petites criatures antropomorfes i màgiques de la mitologia germànica, relacionades amb la natura. Apareixen en diferents cultures del nord d'Europa, com l'alemanya, l'escandinava i l'anglosaxona. Al Regne Unit, al Canadà i als Estats Units també es coneixen amb el nom d'elfs els menuts ajudants del Pare Noel.

1. Per exemple.

- a) S'haja de menjar cru: bresquilla, bacora, alficòs...
- b) Tinga molt de calci: llet.
- c) S'haja de batre: ous.
- d) Siga de color negre: botifarra, albergínia.

2. El còmput sil·làbic dels versos és el càlcul de la quantitat de síl·labes mètriques que té un vers. S'ha de comptar des de la primera síl·laba fins a la darrera síl·laba tònica.

3. MOSQUES I MOSQUITIS

La-na-tu-ra = 3 síl·labes
di-li-gent- ens- pro-cu-ra = 6 síl·labes
un-a bès-ti-a = 3 síl·labes
per-a-ca-da- mo-lès-ti-a. = 6 síl·labes
Si a- les- fos-ques = 3 síl·labes
ja -no- pi-quen -les- mos-ques, = 6 síl·labes
hi ha els mosquits,
que treballen de nits.

4. Resposta oberta.

5.

A la taula i al llit, al primer crit.
Tens fam!... Pega un bram.

6. Completa: El temps present expressa que l'acció o l'estat que indica el verb té lloc en el mateix moment que es parla. El mode indicatiu indica una actitud neutra del parlant respecte de l'acció o l'estat que expressa el verb.

7. Fugir: fuig/fujo, fuges, fuig, fugim, fugiu, fugen. Esprémer: esprem/espremo, esprems, esprem, espremem, espremeu, espremen.

8.

- a) Jo no puc ajudar-vos, encara que m'agradaria.
- b) Nosaltres creiem que enguany t'has esforçat molt.
- c) Per a fer truita, trenques l'ou i el bats en un plat.
- d) Per a què serveix/servix aquella màquina tan gran?

9.

- a) Aqueixa tecla és la del si bemoll.
- b) Em fam mal tots els ossos.
- c) Als anglesos, els agrada prendre el te de vesprada.

10. Despús-demà, 16 de desembre, farà vint-i-cinc anys de la mort del filòleg, historiador i folklorista valencià Manuel Sanchis Guarner (1911-1981), autor d'una obra prolífica ordenada a la defensa de la llengua catalana i d'influència cabdal en l'afermament de la identitat del poble valencià.

1. Resposta oberta basada en el test de l'apartat de CONTACTE.

2. Resposta basada en la informació de l'apartat de LITERATURA sobre el text teatral.

3. Resposta oberta. Una solució possible podria ser la següent.

(Aula de 1r D. La professora de matemàtiques acaba d'eixir-ne i el de llengua encara no hi ha arribat. Miquel, un alumne molt emprenedor, fa una proposta a una colla d'amics. Anna, que se'l mira amb bons ulls des del primer dia de classe, sempre li discuteix.)

MIQUEL: (Content, engrescat i segur del que diu.) Qui vol que fem una excursió al Penyagolosa divendres que ve?

ANNA: Divendres que ve?

MIQUEL: Sí, divendres és festa, dona! (Amb un somriure condescendent.) Què pensaves que m'havia tornat xaramita i que volia fer fugina?

ANNA: Home, una mica tocat de l'ala sí que estàs... (Fent un senyal inequívoc amb l'índex com si, al company, li faltara un caragol.)

MIQUEL: Bé... deixem-ho estar així. Qui estiga interessat en la meua proposta que vinga a l'hora del pati a la porta del gimnàs. (Més seriós. Gairebé empenyat.)

4. Resposta oberta. Algunes respostes podrien les següents.

- a) Fregar-se les mans. Es fregava les mans de tan bé com li havia eixit l'examen de matemàtiques.
- b) Ésser del morro fort. Vés alerta amb aquell veí, té molt mal geni, és del morro fort.
- c) Ballar amb un peu. Després de parlar amb Teresa tu estaves que ballaves amb un peu; deu haver-te dit alguna cosa que t'ha agradat prou.
- d) Anar amb el cap sota l'ala. L'ha cridat el cap d'estudis i ha eixit del despatx amb el cap sota l'ala. Esperem que no torne a fer cap malifeta més.

5. Resposta oberta. Els alumnes han de saber que les onomatopeies que reproduïxen els sons dels animals són representacions gràfiques que cada comunitat lingüística adapta al seu codi escrit; per això és molt comuna la divergència en l'escriptura d'aquestes onomatopeies.

6. Seient, pedal de fre, forquilla telescòpica, llum intermitent, comptaquilòmetres

7.

- a) Si tinguéssim més cura no (LLANÇAR) llançaríem tants residus sòlids al fem.
- b) A mi (AGRADAR-ME) m'agradaria que no us oblidésseu del pacte que hem fet.
- c) Si la policia sabés on són els lladres, no (PERMETRE) permetria que estiguessen en llibertat.
- d) Si els alumnes llegissen tres llibres a l'any de cada assignatura, (SER) serien uns lectors excel·lents.

8. Pujar: puge, puges, puge, pugem, pugeu, pugem; debatre: debata, debates, debata, debatem, debateu, debaten.

9. Cf. la informació que hi ha al llibre de l'aprenent a la pàg. 167. Pujar: puja (tu), puge, pugem, pugeu, pugem.

10. Cap a les onze de la nit va començar el concert. El públic assistent s'acostava a tota velocitat a la Plaça de l'església: no semblava gens fàcil. L'alcalde s'havia posat tossut i havia manat als policies municipals que encerclassin el recinte amb totes les tanques publicitàries que trobessin. Quan sonà la tercera cançó tot eren braços que assenyalaven cap al cel, la gent demanava una miqueta de comprensió i que no s'acostessin massa a l'escenari. Arribà la sisena peça musical titulada *La comtessa porta una brusa de color rosa* i la passió s'apoderà del públic. Tothom pareixia feliç: la tossudesia d'una decisió equivocada no va destrossar les previsions de la nit. La sensació era senzillament de felicitat.

1. Resposta oberta basada en la informació relacionada amb el test de l'apartat de CONTACTE.

2.

- a) Espontània: e)
- b) Planificada: a), b) i d)
- c) Escrita: a), b) i c)

3. Resposta basada en la lectura del còmic de l'apartat de COMUNICACIÓ.

4. La resposta de l'endevinalla és la lletra a. Es pot fer una endevinalla similar amb qualsevol altra lletra: només s'hi ha de tenir una mica d'enginy.

5.

- a) Bub-bub: Crit del gos.

Exemple: El meu gos fa bub-bub cada vegada que el deixem sol a casa.

- b) Nyam-nyam: Acció de menjar.

Exemple: Vaig veure uns pastissos que em deien "nyam-nyam".

- c) Catacrac: Onomatopeia per a representar el soroll que fa una cosa que es trenca, que cruix, per a indicar una ruptura.

Exemple: Li caigué el plat a terra i feu "catacrac".

6.

- a) seient.
- b) far davanter.
- c) disc del fre (o pedal de fre).

7. Cf. la informació que hi ha al llibre de l'aprenent a les pàgs. 165-166. Exemple de condicional simple: menjaria,menjaries, menjaria, menjaríem, menjaríeu, menjarien; exemple de condicional compost: hauria menjat, hauries menjat, hauria menjat, hauríem menjat, hauríeu menjat, haurien menjat.

8. Cf. la informació que hi ha al llibre de l'aprenent a la pàg. 166.

9. Resposta oberta. Oferim una resposta possible per a cada cas.

- a) Benvolguts alumnes: Llegiu en silenci com a mínim dues pàgines del llibre recomanat per a aquesta setmana.
- b) Per favor, no deixeu les motxilles damunt la taula.
- c) Utilitzeu les papereres que hi ha repartides per tot el pati.

10.

- a) He vist un caçador que ha mort dotze peces en una sessió.
- b) Em fa la impressió que tot ha sigut a causa d'una confusió.
- c) El servei d'administració del Barça ha reduït les despeses de representació.
- d) Faran un edifici senzill a la zona zero de l'atemptat de l'onze de desembre.

1. Cf. la informació que hi ha al llibre de l'aprenent a la pàg. 153. Els còmics són un gènere específic de textos narratius, per tant mantenen la mateixa estructura que la resta de gèneres narratius.

2. Cf. la informació de l'apartat COMUNICACIÓ, pàg. 152 del llibre de l'aprenent.

3. Les acotacions o indicacions sobre els moviments i les actituds de cada personatge i també sobre el decorat i l'ambientació, i els diferents tipus de lletres: la majúscula, la minúscula, la cursiva i la negreta.

4. Resposta oberta. Cf. la informació que hi ha al llibre de l'aprenent a la pàg. 160. Donem una interpretació possible dels refranys.

- a) Fent i desfent, s'ensenyà la gent. Les persones aprenem de l'experiència. Les persones aprenem dels errors que cometem.
- b) Faena feta no corre pressa. No convé deixar la faena per a un altre dia. Com més prompte la fem millor. Si la tenim feta estarem tranquils i podrem seguir cap avant sense tenir assumptes pendants.
- c) En un cau de conills, allò que fan els pares fan els fills. Els fills es comporten com veuen que fan els pares. Els fills imiten els pares.

5.

Animals	sons dels animals
Gat	mèu-mèu
Gos	bub-bub
Ocell i pollet	piu-piu
Cucut (i altres aus)	xiu-xiu

6.

- a) L'espill retrovisor: Serveix per a tenir una visió dels espais que hi ha darrere del vehicle que conduïm.
- b) El llum intermitent: Serveix per a avisar la resta de conductors o els vianants que volem fer un gir cap a la dreta o cap a l'esquerra.
- c) El manillar: Serveix per a guiar la moto, per a agafar-s'hi i per a canviar de direcció.

7. Escoltar: escoltaré, escoltaràs, escoltarà, escoltarem, escoltareu, escoltaran; llegir: hauria llegit, hauries llegit, hauria llegit, hauríem llegit, hauríeu llegit, haurien llegit.

8.

- a) Joan vol que jo (DECIDIR) decidesca (o decidisca) si ens n'anem de viatge a Girona o no.
- b) Si vosaltres (SER) fósseu (o fóreu) més grans, podríeu participar en el concurs.
- c) Crec que ells també anirien al cine si (SABER) sabessen (o saberen) que s'ho passarien bé.
- d) A tu t'agradaria que jo (FER-SE) em fes (o em fera) amic de Gonçal?

9.

- a) Amics meus, (PASSAR) passeu (o passen), (ENTRAR) entreu (o entren) cap a dins.
- b) Vicent, (ACOSTAR-SE) acosta't (o acoste's) una mica més, per favor.
- c) Vostés, no (TANCAR) tanquen la porta, que vénen tres persones darrere de mi.
- d) Vosaltres dos, (ANAR) aneu a consergeria i (DEMANAR) demaneu dues barretes de clarió per a mi.

10.

dolç - dolçor - dolcet - endolcir

força - forces - forçut - reforçar

pes - peses - pesos - pesar

puça - puces - puçós

espés - espessa - espessos - espessir

1. Cf. la informació de l'apartat de COMUNICACIÓ, pàg. 152.

2. Cf. la informació de l'apartat de COMUNICACIÓ, pàg. 156.

3.

- a) Plou poc, però per al poc que plou, plou prou. La repetició de la p i l'alternança de la pronúncia de la p en síl·laba travada (pl, pr) i en síl·laba no travada.
- b) En cap cap cap el que cap en aquest cap. La repetició del mot polisèmic cap.
- c) Setze jutges d'un jutjat mengen fetge d'un penjat. La repetició del so [dð].

4. Cf. la informació de l'apartat de SOM IGUALS: SOM DIFERENTS, pàg. 160-161.

5. Resposta oberta. Respostes possibles.

- a) fer festa grossa o ballar amb un peu: assabentar-te que has tret un excel·lent en totes les assignatures; arribar a casa i veure que t'han regalat una bicicleta de muntanya de l'últim model amb tot els complements.
- b) alçar-se amb l'altre peu o estar de mala lluna: eixir de casa per anar a l'institut, perdre l'autobús i fer tard a classe un dia d'examen a primera hora; barallar-te amb el xicot o la xicota amb qui acabes de quedar per a eixir.

6.

- a) Disc del fre: Dispositiu capaç d'absorbir l'energia cinètica d'un sistema mecànic en moviment per a produir una disminució de la velocitat, provocar la parada completa o impedir l'acceleració.
- b) Comptaquilòmetres: Giny mecànic destinat a comptar els quilòmetres recorreguts per un vehicle.
- c) Parafang: Cada una de les peces que cobreixen parcialment les rodes d'una bicicleta, d'una moto, d'un vehicle automòbil, etc., per evitar els esguits.

7. Cf. la informació que hi ha al llibre de l'aprenent a les pàgs. 163-164. Exemples possibles: catacrac, cric-crac, piu-piu.

8. Cf. la informació que hi ha al llibre de l'aprenent a les pàgs. 166-167. Convé recordar que aquest temps verbal té una forma doble, una amb doble essa i una altra amb erra (rebatés o rebatera, rebatesses o rebateres, rebatés o rebateres, rebatéssem o rebatérem, rebatésseu o rebatéreu i

rebatessen i rebateren). Ambdues formes són igualment normatives i ambdues són intercanviables en tots els usos, si bé la forma més generalitzada en el canal oral és la forma amb erra. Corregir: corregís o corregira, corregisses o corregires, corregís o corregira, corregíssem o corregírem, corregísseu o corregíreu, corregissen o corregiren.

9. Debatre: debat (tu), debata, debatem, debateu, debaten; Llegir: llig (o llegeix), llija (o llegesca o legisca), llegim, llegiu, lligen (o llegesquen o legisquen).

10. espasa, balança, comerciant, braç, bracet, paisatge, ximpanzé, consell, bronzejar, possibilitat, zero.